

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szent-Miklós-utca 791. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A ref. főtanoda könyvnyomdája, hová az előfizetési pénzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr: bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

A hirdetési díjak előre fizetendők.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébettér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Markt 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 ft.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

M.-Vásárhely, 1875. május 12-én.

A jelen országgyűlés befejezésének eme utolsó napjaiban egy oly kérdés megoldása körül öszpontosul az egész ország figyelme, melynek helyes eldöntése államéletünk késő jövőjéig határozott befolyást fog gyakorolni társadalmunk minden rétegeire.

Értjük a törvényszékek redukeziójának törvényjavaslatát.

A főrendiház e javaslatot nem fogadván el, az minden indokolás nélkül a napirendről leszorittatni céloztatik és most a képviselőház határozata mellett megmaradván, a vizszaküldött törvényjavaslatot ismét felküldeni határozta és így miután az első szavazáskor csak két szavazat döntött és a felsőház szabadelvű-párt tagjai most már teljes számban fognak megjelenni, várni lehet, hogy a másodszori tárgyaláskor a törvényjavaslat el fog fogadtatni, ha csak az országgyűlés közeledő feloszlása e tervet meghiusítani nem fogja.

E törvényjavaslat kérdéséhez lényegileg hozzá szólni kívánunk.

Ma már minden szakértelem hazánkban azon meggyőződésre jutott, hogy azon tervezetnek keresztül vitele, mely szerint 46 törvényszék feloszlattassék, jogszolgáltatásunkat ismét évekre hátra vetné, akkor, midőn a kodifikáció terén a kereskedelmi törvény behozatalával ismét egy fontos lépést haladtunk és ezzel ismét ezer és ezer jogügyletet biztunk a most is tulhalmozott törvényszékekre; mindenki belátja, hogy ezen eljárás annyi volna, mint öncsonkítást követni el saját magunkon.

Nem lehet ugyanis az államszervezet gépezetének egyik terén is a qualificatio kérdéseinek oly pozitív megoldásával találkozni, mint a jogszolgáltatás terén és, mégis itt a legelkerülhetetlenebb az elmélet és gyakorlat összeforrása; már pedig a tényezők, melyek a társadalom összes rendét képezik, visszaesés nélkül nem akceptálhatják az örökös hányt vetett, a véglegesség reménytelenségébeni kétségbeesés kifárasztó állapotát.

Nem szólnunk a bírálókról külön, ezek, ha így fogjuk fel az ügyet egyesek, az egyeseknek pedig megkelleni hajolni, ha a közjó kívánná; nem szólnunk az érdekelt székhelyek belnépességéről, ezeknek az érdekelt székhelyek belnépességéről, ezeknek visszavonulniok kell, ha országos érdekek követelik; nem szólnunk a territoriumok egyes töredékeiről, mindezek csak oly tekintetek, a melyeket magasabb politikai kombináció kihagy a számításból.

E kérdés megoldásánál, eldöntésénél és mondjuk: keresztül vitelénél, csak az oszthatatlan egész, az állam, közérdeke emelkedhetik fenyegető rémként utunk eleibe és intonálhatja a borzasztó szót füleinkbe: „vigyázzunk!“

Az állam érdeke a legjobb, a legmegbizha-

több, a leggyorsabb és a legolcsóbb igazságszolgáltatás behozatalát követeli. E négy iker-testvér olyan, mint a „siámiükrék,“ ha egyiknek tagját megmetszük, a többi mind érezi; ha egy meghal, amputáció s ebből több esetben, mint nem, halál következik be.

Lehet-e jó valamely igazságszolgáltatás, ha tétova, nem egész szervezetű törvények, kapkodó szokások s elméletek, százféle kutforrások alkalmaztatnak a zöldasztalok körében; emitt elfeledvén azt, mit máshol tanultunk; amott szégyenkedés mellett ujat tanulva, mire nemsokára ismét nem lesz szükség?

Hogy jó legyen az igazságszolgáltatás egyöntetű, s a gyakorlati életre alkalmazott törvények kellenek, s mi ezeket még csak rendre-rendre stabilizáljuk.

Lehet-e megbízható valamely igazságszolgáltatás, ha tagjai felett örökös Damokles kardot tartunk hajszálon függve?

„A bíró állása (Majláth György országbíró szavaival élve) amugy sem irigyelendő, ha lelkiismeretes; barátokat aligha fog szerezni, míg ellenben ellenségre bizonyosan szert teszen. A törvény elzárta a közélettől és elzárta az anyagiság mai korszakában a vagyonosodás sok oly módjától, mely a polgári becsülettel egyébként összefér. De épen azért mi bírhatja az embereket ezen hálátlan pályára az erős hivatáson kívül? Kétségen tul csak azon remény, hogy egyrészt azon tiszteletben fognak részesülni, a mely másutt a bíró kuralis székeit környezi; másrészt pedig a tudat, hogy állása szilárd, nem ingatag és abban egyedül a törvénynek és lelkiismeretének felelős.“

Igen, a jogszolgáltatás megbízhatóságának egyik alapfeltétele, ha a bíró függetlenségét csak is hazája törvényei és lelkiismerete szabályozzák, melyért tisztelet-adójául ő is biztosítja a társadalmat.

Lehet-e gyors az igazságszolgáltatás, ha inpraktikábilis tervezetek s törvények akasztják meg a szervezet szekerét, kételyek és tapogatódzások bonyolítják össze a kibontandó Ariadne fonalat; ma ez, holnap más illetőség; ma ez, holnap más elhelyezés; ma más, holnap ismét más experimentáció?

Soha egy ensemble-t sem lehet dirigálni, ha minden helyet kipróbált erővel nem töltünk be és jaj lesz azon újjá-szervezésnek, mely az ilyen üzelmek által elriasztott erőket nem lesz képes azon hivatásban kitartásra buzdítani, melyre a biztonság és függetlenség csalfa reményei vezérelték.

Lehet-e olcsó azon igazságszolgáltatás, mely bírói karának tekintélyét alásülyesztvén, s guny-tárgyává kitevén az egyeseket, ez által felbátorítja a bünt, hogy felemelje merész kezét a társadalom biztonsága ellen és kedvét veszi a jogorvoslatot keresőknek bírásokhoz folyamodni?

És mindez kikerülhetetlen, ha a bírósági organizmus egyszerre törvényeinkkel nem stabilizáltatik meg; most pedig, valljuk be őszintén, nem állunk ott, hogy elmondhassuk, miszerint a kitűzött szervezési kérdés megüti a mértéket, mert ez absolute experimentatio, mely előre nem látható mérvű visszaesést szülend és mi megvalljuk, nem tekintjük e szervezési tervet a jogfejlődés terén állónak.

Már 34. számunkban óvatosságra intettük a kormányt, nehogy tönkre silányíttassék pár év alatti előhaladásunk és most, midőn elvi kérdést csinált ez ügyből a kormány, csak azt mondhatjuk, hogy meg lehet szerezni a formát annak a decorumnak, miszerint: ha már rögtönöztünk a takarékosági uralkodó planéta kedvéért, érettebb megfontolás után e most átalánosan helytelennek mutakozó törvényjavaslatot egyenlitsük ki az által, hogy a törvényjavaslat engedményét, mely e szóban: „leszállítható“ nyer kifejezést, egyeztes-sük az e téren reform szellemi postulátumával, az igazságszolgáltatás organicus átalakításával, az alaki és anyagi törvények egyidejű összes megalkotása által és ismételten adunk annak a közóhajnak is kifejezést, hogy az ország minden részeiből hivassanak össze a gyakorlat kiváló férfiai, hogy egyesülten az elmélet embereivel, a kitűzött három év alatt elérve lehessen az igazságszolgáltatás forrón óhajtott reformja.

A tankerületi iskolatanács gyűlése május 10-kén.

Mai napon a tankerületi iskolatanács egészen újan alakulva (mert az öt éves választási ciklus az idén lejárt) népes és érdekes gyűlést tartott a szék közházának nagy termében. Jelen voltak a tanfelügyelő Filep Alberten kívül gróf Toldalagi Viktor, Szentivány Kálmán, Dr. Antal László, írt. Kovács Ferencz, Vályi Pál, Farkas György, Bereczki Sándor, Jenei József, Deák Lajos, Rosnyai János, Ladosián Imre, Tóth Márton, Kelemen István, Kerekes Samu, Kovács Soma, Nagy Lajos, Nagy Antal, Szentgyörgyi István, Péterfi Gyula és Szabó Lajos.

Elnök a gyűlést szakszerű és érdekes statisztikai adatokkal illusztrált beszéddel megnyitván, a jegyzőkönyv vezetésére Szentgyörgyi Istvánt kérte föl; hallottuk a megnyitó-beszédből, hogy a kerületben immár 50 iskola van ellátva könyvtárral, 180 pedig fali táblákkal és néhány teljesen szükséges tanszerekkel sat.; de azt csodálkozva vettük tudomásul, hogy tornaeszközökkel épen csak egy iskola dicsekedhetik; hiszen kérem különösen a tiszta székely faluk nagy részében még a hihetlenségig olcsó a fa és sok ügyes faragó ember van, ugyan hogy nem buzgolkodnak egy kissé inkább az illető lelkes és tanító urak? avagy talán e téren is az államtól várnak segítyt? Önsegély elve és valósága jöjjön el a te országod!

Szintén a tanfelügyelő úr előadásából értesültünk arról is, hogy a méterrendszer tanítása a télen át sikeresen folytatott és hogy e tekintetben minden lehető intézkedés meg lett téve, hogy annak gyakorlati életbe lépte készületlenül ne találjon; beszéde folyamán a tanfelügyelő úr meleg köszönetét nyilváníta Marosszék al-királybírája iránt az iskolázatásról készített havi kimu-

tatások pontos beszerzése körül tanusított buzgóságáért, hasonlóképen a felekezeti lelkészek ősziinte támogatásáért is.

Több miniszteri rendeletek olvastattak fel, melyek közül érdekes a magán iskolák felállítását szabályozó; aztán előadja elnök, hogy az idei költségvetés megállapításánál az iskolatanácsok költségei nagy részben törültetvén, oly csekély összeg utalványozható, hogy az tekintetbe is alig jöhet; indítványoztatott, hogy a napidij csak is a néptanítóknak adassék, s ha valami még netán fennmaradna, az valamely jótékony célra legyen fordítandó — az indítvány határozattá lett.

Tárgyalás alá kerültek a m.-bándi községi iskola tervbe vett nagyobb szerű építkezése; továbbá a nyárád-andrásfalvi és nyárád-szt-annai iskolák ügyei; a mező-bándira nézve el lett határozva, hogy nagyobb mérvű államsegély fog kéretni; a két utóbbi pedig Nyárád-Szeredával egy községi csoportot képezvén (levén az említett két falu igen kicsiny és csekély távolságra Szeredától) saját régebb kifejezett kívánságuk szerint gyermekeiket az építendő ny.-szeredai községi iskolába kell, hogy járassák.

Ezeket kívül még egy pár iskolatanítói állomás betöltése jelentetett be, mely után a sor a Schneider József által egy 4 osztályú felsőbb leányiskola felállíthatása iránti kérelmére került; a kérelem visszaútasított azon szempontból, mert folyamodó nem tartotta magát a miniszteri tantervhez s előadási tannelvül pl. még a magyar történelemre is a németet (!!) tervezte.

Napirenden még néhány tárgy volt, melyről azonban tér hiányában már csak következő alkalommal emlékeztethünk meg.

(Folytatása és vége köv.)

Belügyek.

A budget-vita, mely ma már befejeztetett, utolsó mozzanataiban még egy pár éles támadással és rendkívül ügyes czáfolattal termékenyítő az országgyűlés naplóját. Simonyi Ernő és gróf Apponyi Albert voltak a támadók, kiknek Tisza Kálmán belügyminiszter adott feleletet. — Gróf Andrássy Gyula ideje óta olyan rögtönzött és begyőző czáfolatokat rég nem hallottunk, mint a minőkkel belügyérünk, úgy látszik, könnyűséggel rendelkezik.

— A felsőházban Májláth György országbíró ragadta meg, kitűnő ékesszólással elmondott beszédével a a figyelmet, melyből, mint az ország legfontosabb belügyi kérdéséről, a törvényszéki reductióról, elmondott practicus érdekű szónoklatból kiemeljük, miszerint Májláth e törvényjavaslatot aggályosnak nevezi, mert — ugymond — lenni kell egy bizonyos tervezetnek az igazságügyminiszter előtt, a mely szerint e leszállítás történetjék és ekkor név szerint be kellett volna a már az idén feloszlatandó 20 törvényszéket terjeszteni a törvényhozásnak, hogy e cselekvésre szentesítését adja; ha azonban még nincs megállapodás, ez a jövő törvényhozás dolga. A pénzügyi tekintetekre azt mondja szóló, hogy azon áldozatok közül, melyeket a haza igényelhet, az igazságszolgáltatás legyen az utolsó, melyet ez áldozatok érintenek.

Nem szabad magunkat — folytatja szóló — azon szemrehányásnak kitenni, hogy azon könnyűség, melylyel régi institutíonkon túltettünk, párhuzamba helyezhető azon lázas türelmetlenséggel, melynél fogva újabb alkotásainknak rögtön sikerét várjuk; felelve a természet örök törvényét, mely szerint ugrás nem létezik. Igazságszolgáltatásunk bélyeg- és jogilletékek címén két annyi szolgáltat az állam pénztárába, mint a mennyibe kerül, s a perek számának fokozódása bizonyítja, hogy a teher nem elviselhetetlen. És a mi a megakaritást illeti, ezt nehezen képzelem elérhetőnek szóló, mert a munkát, melyet jelenleg a törlendő törvényszékek végeznek, vagy másoknak kell majd bevégezni, vagy az illető bírakat a megmaradt törvényszékekhez kell majd beosztani, vagy új járásbíróságokat alkotni, úgy, hogy a várható eredmény a legkisebb arányban sincs azon izgalommal, melyet ez az egész országban előidézni fog; sem azon áthelyezési költségekkel, melyeket az ily nagy mérvű felosztások igényelnek. Szóló kiemeli, hogy míg azon kedvencz eszméről le nem mondunk, hogy a legkisebb összeg iránt támasztott perek 5 forumon vitessenek keresztül, békebírói intézményről, competencia rendezésről gondoskodni nem fogunk, gyors, jó és olcsóbb igazságszolgáltatásunk nem lesz. — Szóló azután kiemeli, hogy jó lelkiismerettel elmondhatja, hogy a fogyatkozás inkább az intézményekben, mint az emberekben keresendő; és azon nem igazolható gyökeres hibában, mi 1861-ben elkövetett, hogy nem tartottuk meg ideiglen azon tör-

vényeket, melyeket az absolutismus behozott, hanem már most bíránkat jóformán három anyagi törvénynek állítottuk átellenébe. Az alaki törvényekkel — ugymond — hasonló hiba követetett el; az ideiglenes törvénykezési szabályok compromissumát képezték a magyar váltóeljárásnak a német perrendtartásból átvett némely szabályai-val, az 1868-iki prts. compromissuma az írásbeli s szóbeli rendszernek; azután felállítottunk egy legfőbb ítélőszéket, mely nem az és egy semmitől, mely nem olyan, mint az európai kultur államok veszik.

Lehet-e csodálkozni, hogy a jelesebb bíró is tapogatózva halad és a gyengébb fogyatkozásának még fokozottabb tanuileit adja. Ha nem elegendő — folytatja Májláth — a fegyelmi törvény, javítsuk, bővítsük azt és a törvény legnagyobb szigorja előtt a bíró meg fog hajolni; ha az áthelyezés lehetetlensége hátrányos, változtassuk meg; de a bajt akként orvosolni, mint az itten javasoltatik, azt a bírói függetlenség elvébe ütközőnek tartja. Azután folytatva az első cikkünkben idézett szavait, így szól Májláth: ha ma a lelkiismeretes bíró érzi, hogy a közvértéknek a jelen körülmények között teljesben megfelelni nem képes, hogy az előnyt, melyet talán a munka mennyiségében nyerhetni vél, az alaposág rovására nyerte, ha a hullámok feje fölött csapnak össze és együtt inogni érzi lábait alatt a talajt, melyet, bízva a törvény szentségében, sziklának hitt; akkor nem lehet csodálkozni, ha a bírák egy része elfordul azon tértől, mely teljesen parlag és legfeljebb tövist terem, másik része pedig indifferentizmusnak adja át magát. Végezetül így szól Májláth: meglehet, hogy ez úton pénzügyeinket rendezni fogjuk, lesznek elismerésre méltó codexeink; de nem lesznek bíránk, kikhez, mint Caesar hitveséhez, még a gyanu árnya sem férhet, kik a politikai élet hullámzásai közt nyugodtan és tárgyilagosan mondják ki határozataikat; szóval: bíránk, kik a törvény előtt meghajolnak, de emberi tekintet előtt nem.

E beszéd hatása alatt egy két szavazatu majoritás lepte meg váratlanul a kormányt azon indítványra, hogy a törvényjavaslat tanácskozás alapjául sem fogadtatik el és a képviselőház erről értesítettik.

A szabadelpvűpárt értekezletén azonban elhatározott, hogy másodszor is fölterjeszteni a változatlanul hagyott törvényjavaslatot a felsőházhoz, mely másodszor és valószínűleg kormányi majoritással fog szavazni.

— A felsőház a kereskedelmi törvényjavaslatot teljes szövegében elfogadván, most már a miniszteriumon áll életbeléptetésének időpontja, mely, tekintettel arra, hogy a szentesítéstől számítva hat hó alatt a régebb fennálló üzletekre is kiható, nemsokára be fog következni.

— A belügyminiszterium irodájából három okmány került ki: egyik a közigazgatás, másik a közigazgatási tisztviselőkre való felügyeletről, harmadik az egyletekről szól, melyeket, s különösen az utolsót, térszűke miatt jövő számunkban fogunk ismertetni.

A m.-vásárhelyi önkéntes tűzoltó-egylet ügye.

Életre ébresztetett végre valahára a nehezen született és csaknem két éven át elhagyottan, a részvétlenség hideg polyájában dermedve szunyadó gyermek. A város községe s a város 11 derék polgárának részvéte s ember-szeretete életet ada az önkéntes tűzoltó-egyletnek.

Ideje is volt; mert megütődve kellett tapasztalni, hogy a hideg közöny, egyenletlenség, félreértés s gyanúsítás még a legszentebb kötelességek teljesítése iránti szeretetet is kiirtani kezdte e város lakóinak nemesen dobogó kebeléből s sorsunk javítása és enyhítése sem érdekel többé. Ugy tüntet fel, mintha megfeledezett volna a szomszéd jó szomszédjáról, a barát barátjáról, a szülő gyermekéről s a gyermek szülőjéről és egyik is a másiknak élete és vagyona minél derekasabb módon biztosítása végett nem óhajt segédkezni, úgy, mint azt a tapasztalat és tudomány legcélszerűbbnek s helyesebbnek kimutatta, s mely tűzoltási módot a külföld minden kultur állama s hazánk minden nagyobb s kisebb városa, sőt községe is, alkalmazni kezdett. Hallani fogjuk, mert minden jó ügynek van ellene, hogy teljesen elégséges s biztos volt eddig s így az leendő ezután is, midőn az ég haragja felebarátunk életét s vagyonát tűzmartalékvá akarja tenni, ha ősi módon fejszéssel, dorongokkal s horogokkal, egy-egy későn érkező vízpuska segélyével az ég házat szerte robbantjuk s a szomszéd épületek fedeleit s szarvazatát exprofessione leverjük, s így százszorta több kárt teszünk ezután is, mit a tudomány segélyével ki-kerülhettünk volna.

Szép az önfeláldozó személyes bátorság a tűzvészben; de még szebb és eredménydúsabb, ha a személyes

bátorság tudományval van összekötve; mert ily ügyességet valaki egy földszinti faház, csűr, istálló sat. égésénél, természetes ügyességénél fogva kifejthet, nem teheti azt alkalmas eszközök, oktatás, összhangzó működés és rend nélkül, egy vagy két emeletes nagy épület s különböző gyár lángba borulásánál, vagy már tűzben lévő vagyon s a halál láng torkában lévő emberi élet megmentése érdekében.

Mindenesetre dicsérendő volt Maros-Vásárhelyt a polgárságnak s nevezetesen egy pár iparos-osztálynak, mint pl. az ácsok- s tímároknak sat. az oltás körüli fáradságtalan munkássága; de még dicsérendőbb s eredményben gazdagabb leendő az oltás körüli munkásságuk, ha minél számosabban a város érdekében az önkéntes tűzoltó-egyletbe főlcsapnak s működő tagok számát szaporítják s magukat e téren emberi szeretet s hazafi kötelességből kiképezetik s tűzvész idején tapasztalt önfeláldozásukkal tovább ténykednek, mit annival is inkább tehetnek, mivel mind az oktatáshoz, mind az eszközökhöz díjmentesen juthatnak.

Most itt az alkalom. A nagyméltóságú m. k. belügyminiszterium a maros-vásárhelyi önkéntes tűzoltó-egylet alapszabályait még 1873. aug. 25-én 35583. sz. a megerősítette, s miután már 11 városi tehetősebb derék birtokos, u. m.: Dr. Knöpfler Vilmos, Jenei Albert, Fogarasi Döme, Bucher Miksa, Derzsi János, Tolnay Gábor, Csiki János, Csiki Károly, Staibl Antal, gróf Haller György és Csiki Márton, mint alapító tagok száz-száz forint az egylet létesítéséhez járultak, e mellett pedig a város a megalakuláskor ezer forintot, és ezer forintot 5 év alatt 200 forintként az egyletnek segélyezésképpen megszavazott, s így az anyagi-alap is meglehetősen meg van vetve; nem volt egyéb teendő, minthogy az 1873. július 6-án tartott közgyűlésről felvett jegyzőkönyv 3-ik pontja alatti határozat szerint azon bizottság, mely a végett választatott, hogy tagokat szerezzen, s a beligazgatásra vonatkozó szabályokat kidolgozza, s annak idejében alakuló nagygyűlést hívjon össze f. hó 13-ára azaz: csütörtök délután 4 órára a tanácsház nagytermében tanácskozásra összehívassék. A bizottság tagjai u. m.: Dr. Knöpfler Vilmos bizottsági elnök, Gál Domokos jegyző, tagok: Novák Bogdán, Kathonai Gyula, Staibl Antal, Szathmári S. Ferencz, Szilágyi István, Ambrus Lajos, Csiki Gerő, Ádám Zsigmond — a fennebbi időre tanácskozásra meghivattak, az aláírási iven kibocsátatnak, s csakis az egyetértés, és szinte pártolás s részvételtől függ a siker s szép kivitel.

H. id. Gál Domokos,
jegyző.

Jogi szemle.

A kereskedelmi törv.-javaslat ismertetése.

(Folytatás.)

Az alakuló közgyűlés határozatképes, ha személyesen, vagy képviselve, hét aláíró van jelen és az alaptőkének negyedrésze képviseltetik, minden részvény egy szavazatot ad, de tiz szavazatnál többet senki sem gyakorolhat. Nem készpénzben álló betétel értékét a közgyűlés a tervezettől eltérőleg leszállíthatja, de felebb nem emelheti; az ez iránti, valamint az alapítóknak, vagy másoknak a tervezetben megállapított előnyök feletti megállapodásai a közgyűlésnek, melyek a tervezet mértékét meg nem haladhatják, az alapszabályokba főlveendő, ellenkezőleg a társaságra nézve kötelező erővel nem bírnak és e határozat hozatalánál az érdekelt részvényes szavazati joggal nem bír. Az alapszabályokban meg kell állapítani a társaság cégét, székhelyét, a vállalat tárgyát és a társaság tartamát, az alaptőke nagyságát, a részvényesek számát, névértékét és azt, hogy bemutatóra, vagy névre szólnak; a befizetések módzatait és a mulasztások következményeit, az elsőbbségi kötvények mennyiségét, névértékét, kamatai magasságát és a törlesztés módját; megállapodást a határozat nem képes gyűlés történendőre, a szavazati jog gyakorlását, igazgatóság választása, hatásköre és működésének módját, idejét, felügyelő-bizottság szervezetét, a cégzés, mérleg készítésének és megvizsgálásának módját, nyereség ki-számításának és felosztásának módzatait és a hirdetések közzétételének módját. Az alapszabályok a székhely törvényszékénél jegyzékbevitel és közzététel végett bemutatandók; a bejelentés magában foglalja az alapszabályok keltét, a társaság cégét és székhelyét, a vállalat tárgyát, tartamát, az alaptőke nagyságát, a részvények számát, névértékét, az elsőbbségi kötvények számát, névértékét, a részvényeknek névre, vagy bemutatóra lett kiállításának fölemlését, a cégjegyzés és határozatok közzététe-

A maros-vásárhelyi dalárda lobogója előállítására s kihimzésére adakoztak:

Markó Mathild 1 frt, Wattervliet Károlyné 2 frt, Petky Ferenczné 3 frt, Pongrácz Ferenczné 1 frt, B. Kemény nővérek 3 frt, Duducz Jánosné 2 frt, Schneider Józefa 1 frt, Thein Luiza 2 frt, Tolnai Lajosné 1 porosz tallér: 1 frt 50 kr.

Nyílt kérelem

a reformátusok sirkertjének felügyelőihez.

Az elébb jelzett sirkertnek az ugynevezett Soós majorja felőli oldala, illetve kerítése, évek óta 4—5 helyen annyira el van pusztulva, hogy ott tetszés szerint járhatnak ki és be emberek és állatok; fölkerjük tehát azokat, kiknek hatáskörébe tartozik, hogy részint a temető tisztaságának és a sirkövek és halmok épségben tartásának szempontjából egyfelől; de másfelől azért is, hogy az újváros felől betolakodó czellengők ne találjanak állandó tartózkodási helyet, a honnan kényelmes becsapásokat tudjanak intézni a szomszédos és közeli gyümölcsös-, vagy veteményeskertekbe: sziveskedjenek azon kerítést (hisz ott is elég van s így alig kerül valamibe) mihamarább a czéljuk megfelelő állapotba juttatni s állandóan jó karban fenntartani.

Maros-Vásárhely, 1875. május 8-án.

Többen.

Hirrovat.

— A király neve azon ötezer forint adományáért, melylyel 15 rokkant honvéd évi állása van biztosítva, a honvéd-menház arany-könyvébe bejegyeztetett.

— **Hitbizomány-fölállítás.** — Gazdag főuraink egyike: gróf Károlyi György részére ő Felsőge hitbizomány fölállítását engedte meg; gróf Károlyi Gyula és Viktor a hitbizományosok.

— A kolozsvári egyetemnek, mint a hozzánk beküldött évkönyvből kitűnik, az 1873/4-dik tanév első felében 311, a másodikban pedig 338 hallgatója volt.

* A maros-vásárhelyi „Zenekedvelők egylete” a m.-vásárhelyi dalárda közreműködésével Wegler Gyula vezetése alatt f. hó 18-án az „Apolló” udvarán, a színházban, hangversenyt rendez; előre is fölhevítjük a közönség figyelmét ez élvezetes estélyre.

○ **Mult pénteken** a városi képviselő bizottságának gyűlése volt mlgos Béli Gergely főispán úr elnöklése alatt, melyben többé-kevésbbé érdekes ügyek kerültek tárgyalás alá, ugymint: a lefolyt évnegyed közigazgatási állapotainak feltüntetése, valamint a befolyt városi jövedelmek kimutatása; továbbá: többféle építkezési engedélyek; végre tárgyalás alá vétetett Staibl Antal panasza Marosi Farkas rendőrfőnök ellen több rendbeli hivatalos mulasztás stb. iránt; ezen ügy akként döntetett el, hogy elnök ő mlga miután nagyobbára tanácsbeliekből állók, a határozathozatallal haboztak, maga rendelte el törvény által adott hatalmánál fogva a tiszti keresetnek alapul szolgálható vizsgálatot a bepanaszolt rendőrfőnök ellen.

○ **Ugy halljuk**, hogy a helyi egyenlőségi-kör több hazafias egyesület példájára szintén vissza küldte a „Neue freie Pressé” magyar-faló cikkeiért ellenséges érzelmű szerkesztőjének. Nagyon helyesen! s bár az ilyen erkölcsi testületek fényes példáját minél többen követnénk az egyesek közül is, mert valóban különös és megfoghatatlan, hogy míg a legjobb magyar lapoknak hazánkban alig van 4—6000 olvasója, addig a bécsi Presse sokkal több előfizetővel dicsekedhetik a magyar állam területéről. Innen van aztán nem ritkán alkalmunk látni egyes politikusokat, a kik jól ismerik a bécsi és külföldi állapotokat, s nagy homályban vannak a hazaiak iránt; aztán ugyan kérdjük miféle ápolása az a haza szeretetének, midőn naponkint egykedvűen olvassuk át az ellene irt gyűlölséges és roszakarattal irt sorakat? Legyünk már egyszer ne csak szóval, de tettel is hazafiak és pártoljuk művészetben, irodalomban, iparban és a közélet minden ágazatában azt a mi magyar; hiszen csak így mozdíthatjuk elé hazánk jóllétét, s az általános fejlődést, előhaladást minden téren.

□ **Hétfőn** érdekes tankerületi iskola-tanácsi gyűlés tartatott, melyről lapunk más rovatában bővebb értesítést találnak olvasóink.

— Nagy Sándor cs.-szere dai kir. törvényszéki bíró a helyi kir. ítélő táblán f.hó 7-én tartott fegyelmi tárgyalás alkalmával az ellene Szakács József által emelt

fegyelmi vétség alól teljesen föloldoztatott. A panasz tárgyát az képezte, hogy panaszlott atyja és rokonai érdekében periratokat szerkesztett, persze a vád alaptalan-nak bizonyult. Egymást érik napjainkban a bíró és bíróságok elleni panaszok, s a végén kiderül, hogy alig egy harmad része a panaszoknak, vagy rossz akarat, vagy téves informatio eredménye. — Valóban ideje lenne már a fegyelmi törvény sokszor emlegetett revidiálása, mert ily körülmények között a bíró nem egyéb páriánál, kit mindenki ránczígálhat, s kinek aztán a hosszas huzczoltatás után meg kell elégednie egy ártatlansági ítélettel.

— A N.-Szt-Király-utcában levő 13. sz. alatti ház és telek szabadkézből eladó, értekezhetni ez iránt a rózsza-utczai 1333. sz. alatt, vagy a Kazinczi-utczában 805. sz. alatt.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1875-dik évi május 10-én és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő

III. Osztály bűnügyekben.

Nagy Samu r. b. által.

Ifj. Dósa Sámuel sulyos testisértés, Sylvester Kál-mán s t. testisértés, Rózsa András testisértés, Solyom Pál s társai vagyonbiztonság, Buda Alexandru s társai testisértés. Károsi Sándor testisértés, Manoszie Gligor testisértés, Eszenyei Mihály lopás, Gyurkán János vagyonbiztonság, Hodosiu Antonie közbiztonság, Gogen Nyiculáj becs. sért., Jovanu Vaszilie s t. idegen vagyon rongálása iránti bűnügyök.

Vajda Simon r. b. által.

Buzogány János testisértési kihágásos ügye, Ifj. Vinczi Márton s t. testisértési hihágásos ügye, Roth Miksa testisértés, Svoczil Ferencz tulajdonbíz., Rusz Pável testisértés, Saciu Vaszilie tolvajság, Dogota Juon becs. sért., Sánta Mihály tolvajság, Schuller Pál s t. testisértés, Oan-cesa Vaszilika s t. sikkasztás, Sándorházi János becsületsértés, Onea Popa csalás, Stadl János becsületsértés Gyergyai András s t. tolvajság, Here József s t. nehéz testisértés iránti bűnügyök.

Antalfy Gábor r. b. által.

Horvath Aron Kadetu vagyoubizt., Avram Juon becs. biz., Mária Neagu Montanu életbizt., Sánta András vagyonbíz., Müller Mihály becs. bizt., Babesku Nicze lui Petre közerkölcsiség, Bartha Lajos becs. sért., Leó Rózália becs. sért., ifj. Pap György s társai testibizt. iránti bűnügyök.

Spech Adolf r. b. által.

Munteán Juon s t. testisértés, Láposi István lopás, Keul György becs. sért., Szabó Mózes becs. sért., Schmidt József becs. sért., Grebe Henrich életbizt., Restantia Tódor becs. sért., Hanney Ferencz vagyonbíz., Selimberian Juon köztintezetek, Jámbor István becs. sért., Kiore Samoille becs. sért., Edelstein József lopás, Leister Stefan testisértés, Kimpián Alexandru becs. sért., Apathi Adámné becs. sért., Drimbárián Kulitza s t. testisértés, Gotza Komán Juon s t. nyilv. erőszak., Popp Gyorgye vagyonbiztonság iránti bűnügyök.

Sztoyka Antal r. b. által.

Fekete Alajos rágalmazás, Sclán Máriska Rusz Vasziliáné becs. sért., Tomus George Ghicze becs. sért., Szintea Nicolai s t. tolvajság, Román Juonika lui Ingát könnyű testisértés, Molnár István könnyű testisértés, Zopp Márton könnyű testisértés, Reichert Vilmos könnyű testisértés, Pap Zaharia közerkölcsiség, Pap Pétru lopás, Bilez Pável lopás, Kuki Nagy Jóska tolvajság iránti bűnügyök.

Gruz István r. b. által.

Both András s társai tolvajság, Szász András tolvajság, Farkas Ferencz testisértés, Bartalis András becs. sért., Musát Mihály becs. sért., Galaczi Éva becs. sért., Deremus Mundák Vaszi testisértés, Popa Nicolai testisértés, Vitályos László testisértés, Rác István testisértés, Ágoston Ferencz becs. sért., Dinksorán Avram testisértés, Bartha András s társai testisértés, Lengyel Mózes s t. becs. sért. iránti bűnügyök.

Mégay Ferencz pót b. által.

Russu Juon tolvajság, Bodó Károly nyilv. erőszak., Kohári József s társai tolvajság, Bálint Lajos sulyos testisértés, és nyilv. erőszak., Schuller Márton tulajdon-, becsület- és testibiztonság, Rotariu Mária életbizt., Malacsk Silvester s t. becs. bizt., Komsa Petru testibizt., Schuster János becs. bizt., Glaser Jakab becsületbiztonság iránti bűnügyök.

Felelős szerkesztő:

KUTI ALBERT.

(Folytatása köv.)

H i r d e t m é n y e k.

Egy GYAKORNOK

kerestetik, értekezhetni a
Tutsek István
rőfös kereskedésében.

(111)

(3-3)

ÁRJEGYZÉK.

Minden cikk szállított árban kapható
TUTSEK ISTVÁN
kereskedésében M.-Vásárhelytt.

200 vég különböző fajta tiszta szőr ruha-kelme
20 krajczártól.
Angol karton 16 krtól.
„ Cretton 22 krtól.
Francia batiz 20 krtól.
Kiházasitási cikkek 25%-kal alább mint eddig.
1 font valódi pottendorfi kötő-gyapott most csak
1 frt 40 kr.
Csinos kiállítású férfi Chiffon ingek 1 frt 50 krtól.
Női ingek, corsettek és pergált szoknyák 1 frt
50 krtól.
Temetkezési kellékek feltűnő olcsók.
Férfi és női prágai bőrkesztyűk 75 krtól.
Fekete selyem kelmék 1 frt 50 krtól.

Férfi és női czipők, napernyők, fécerek, szalma kalapok, finom rumburgi és másféle len vásznak, chiffonok, gyapott gyolcsok, férfi ruha-kelmék stb. stb. egyszóval minden az üzletben létező cikkek az eddigi árakhoz képest tetemesen le vannak szállítva.

ARJEGYZÉK

Kronheim Éva női kalap-raktárából

Maros-Vásárhelytt,
a Szent-György-utczában a Keszler
ur házában.

1. Valódi florentin kalapok 2 frt
50 krtól 7 frt 50 krig o. é.
2. Legszebb básztkalapok ékesen földiszítve 3 frt 50 krtól 5 frtig o. é.
3. Legfinomabb angol szalma- és
lőszőr-kalapok ékesen földiszítve
8 frttól 16 frtig o. é.

(114)

(3-3)

Lisztraktár.

Alólirt ajánlja az „Arany kigyóhoz” címzett kereskedésében, újonnan berendezett **Sigmond Elek-féle kolozsvári gőzmalma**

lisztraktárát

pontos mérés és kiszolgálás mellett.

E liszteket semmi más fajta lisztek sem jóság-, sem olcsóságban felül nem mulnak és teljesen feleslegessé teszik a költséges és fáradságos őrltetést.

Ajánl továbbá páczolt füstölt sonkát, húst, kolbászt, szalonnát, tiszta zsirt stb. tisztelettel

Erdély Lajos.

Gyakornoknak egy egészséges, jó erkölcsű és jó eszű ifju felvétetik.

(95)

(8-10)

Budapest, a Lipótvárosi templomtérén.

(13-20)

Mintak kívánatra bárhova ingyen és bérmentve.

kros árúcsarnok
alapítójánál

található a legolcsóbb
bevásárlási forrás.

Ugyanott újonnan érkezett mindennemű legdivatosa ruhakelmék és minden e szakba vágó cikkek bántatlan olcsó áron, azaz csak 27 krajczárért árusítatnak.

Vidéki rendelvények pontosan teljesíttetnek. bárhova ingyen és bérmentve.

4155

Löbl Frigyes-nél
BUDAPESTEN,
Lipótvárosi templomtérén, a

Legújabb
női
ruhakelmék

27 krajczárért

4155

4155

Csupán csak LÖBL FRIGYES-nél

4155

4155

4155

4155

A volt **BORSODI-féle** díszáru-kereskedésben

Maros-Vásárhelytt még mindig foly a

VÉGELADÁS

mely csak egy pár hétig fog tartani,

a t. cz. közönség tehát jól cselekedend, ha sietni fog szükségleteit idejekorán fedezni, mert később nem lesz alkalmá oly valódi cikkeket, oly minőségben és oly jutányosan, mint itt, bevásárolhatni.

Különösen vidéki kiskereskedők figyelmébe ajánljuk e ritka alkalmat előnyös bevásárlásra.

(98)

(14-16)

Könyvnyomdai értesítés.

Alólirt tisztelettel értesitem a sajtó t. pártolóit, miszerint a helyi ev. ref. főtanodai méltóságos előljáróság

a főtanodai könyvnyomdát

újabbban is többféle díszes betűkkel és körzetekkel gazdagította; minek folytán azon kellemes helyzetbe jutott a főtanodai könyvnyomda, hogy nemcsak mindennemű díszes könyvnyomdai termékek kiállítására készséggel vállalkozhatik, de sőt e téren a vidéki könyvnyomdákat tulszárnyalni képes.

A könyvnyomdai helyiség, nagy választéku hivatalos nyomtatványraktár és nyomdai iroda a főtanodai épület alsó részeiben van berendezve.

Becsés megrendeléseket kérve maradok

teljes tisztelettel

IMREH SANDOR,

ref. főtanodai nyomdász.

(102)

(3-*)

Nyomtatta Imreh Sándor Maros-Vásárhelytt az ev. ref. főiskola gyorsajtóján 1875.